

використання мовної гри як засобу мовного впливу. Особливістю сучасного суду присяжних є правова грамотність громадян США і їхні демократичні переконання, які на відміну від минулих часів, відіграють вирішальну роль у прийнятті рішень. Варіативний характер має і вибір маніпулятивних стратегій, що обмежується з розвитком правової поінформованості суспільства. Сутність еволюції переконливих промов у судовому дискурсі можна визначити як зміну в співвідношенні раціонального та емоційного начал у промовах юристів, особливості використання ними маніпулятивних стратегій, функціональних ролей і масок.

Повноцінне відтворення мовного впливу американської судової промови українською мовою можливе за умови врахування когнітивного досвіду адресатів перекладу, а також розмежування індикаторів впливу.

У відтворенні комунікативних стратегій і тактик мовного впливу особливої уваги потребують ключові слова, що репрезентують відповідну стратегію чи тактику – вони мають відтворювати прагматику оригіналу. За відсутності рівнозначних відповідників перекладу необхідно використовувати контекстний відповідник – слово, словосполучення чи фразу, яка найбільш точно передає відповідні наміри мовця.

У перекладі мовних засобів емоційного впливу необхідно враховувати не тільки тип впливу – позитивний чи негативний, а і емоційну насиченість відповідних мовних одиниць оригіналу. У мові перекладу перевагу слід надавати контекстним відповідникам із аналогічною емоційною насиченістю.

У перекладі риторичних прийомів впливу доцільно використовувати синтаксичне уподібнення, проте відповідники перекладу мають добиратися з аналогічним емоційним потенціалом.

Продовженням досліджень у галузі юридичного перекладу є виявлення особливостей перекладу письмових рішень суду. Це питання розглядаємо як перспективу дослідження теми.

Зінов'єва І., стажист-дослідник кафедри кримінального права №1 Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава»;
Тацій В.Я., доктор юридичних наук, професор, ректор Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава»

ДЕЯКІ ПИТАННЯ СПІВУЧАСТІ У ЗЛОЧИНАХ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Згідно з ч.1 ст.401 КК України військовими злочинами визнаються передбачені розділом XIX КК злочини проти встановленого законодавством порядку несення або проходження військової служби, вчинені військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними під час проходження ними навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів.

Законодавець передбачив такі випадки вчинення військових злочинів у співучасті: непокора, вчинена групою осіб (ч. 2 ст. 402 КК), опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків, вчинені групою осіб (ч. 2 ст. 404 КК), погроза або насильство щодо начальника, вчинені групою осіб (ч. 3 ст. 405 КК), порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості, вчинене групою осіб (ч. 3 ст. 406 КК), дезертирство, вчинене за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 408 КК), викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем, вчинені за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 410 КК).

Відповідно до ч. 3 ст. 401 КК відповідальності за співучасть у військових злочинах підлягають не лише спеціальні суб'єкти (військовослужбовці Збройних сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Державної спеціальної служби транспорту, військовозобов'язані під час проходження ними навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів, інші особи, визначені законом), а також особи, які ознак спеціального суб'єкта не мають.

У випадках вчинення злочину у співучасті зі спеціальним суб'єктом особою, яка, не маючи спеціальних ознак суб'єкта злочину, фактично виконала певну частину об'єктивної сторони злочину, виникає питання про можливість визнання такої особи співвиконавцем.

Серед науковців сформувалися два підходи до вирішення цього питання. Представники першого підходу визнають співучасть у злочині спеціального суб'єкта та особи, яка не має спеціальних ознак, співвиконавством та пропонують кваліфікувати дії осіб, які безпосередньо виконували злочин, за відповідною статтею Особливої частини КК, яка передбачає відповідальність за злочин із спеціальним суб'єктом, без посилань на Загальну частину КК. Прихильники другого підходу заперечують визнання такої співучасті співвиконавством та пропонують кваліфікувати дії особи, яка не має спеціальних ознак, за відповідною статтею Особливої частини КК та за ст. 27 КК як організацію, підбурювання чи пособництво у вчиненні злочину зі спеціальним суб'єктом.

На наш погляд, особа, яка, не маючи спеціальних ознак, виконала певну частину об'єктивної сторони злочину у співучасті зі спеціальним суб'єктом, не може бути визнана співвиконавцем, бо безпосередньо не завдала шкоду суспільним відносинам, що виникають у процесі несення та проходження військової служби. Наприклад, вчиняючи злочин, передбачений ст. 405 КК, така особа перебуває поза системою відносин начальник-підлеглий, вона не

спричиняє шкоду безпосередньому об'єкту, тобто не порушує порядку беззастережної покори начальнику, а заподіює шкоду лише додатковому об'єкту, а саме життю, здоров'ю та особистій недоторканності особи. Тобто така особа не може бути визнана співвиконавцем злочину, бо її дії безпосередньо не утворюють складу злочину, передбаченого ст. 405 КК. Положення ч. 3 ст. 401 КК свідчать про те, що саме співучасть у злочині зі спеціальним суб'єктом є підставою для притягнення особи, яка не має ознак спеціального суб'єкта, до відповідальності за певний військовий злочин. Тому вважаємо, що більш прийнятним є другий підхід.

Визнання виконавцем (співвиконавцем) злочину зі спеціальним суб'єктом виключно спеціального суб'єкта, призводить до необхідності визначення виду співучасника, якому відповідає особа, яка, не маючи спеціальних ознак суб'єкта злочину, виконала певну частину об'єктивної сторони злочину. На наш погляд, необхідно визнати дії такої особи пособництвом та кваліфікувати їх за ч. 5 ст. 27 КК та за тією статтею Особливої частини КК, яка передбачає злочин, вчинений спеціальним суб'єктом. Для того, щоб уникнути суперечності положенням ч. 5 ст. 27 КК, вважаємо за доцільне викласти її таким чином: «пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню злочину іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя чи засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, придбати чи збути такі предмети, або іншим чином сприяла приховуванню злочину, а також особа, яка, не маючи спеціальних ознак суб'єкта злочину, виконала певну частину об'єктивної сторони злочину у співучасті зі спеціальним суб'єктом».

Спасенко К.О., аспірант кафедри криміналістики Національного Університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; **Тацій В.Я.**, доктор юридичних наук, професор, ректор Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава»

ДЕЯКІ ЕЛЕМЕНТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИННИХ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ З ПІДВИЩЕНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

Стаття 43 Конституції України закріплює, що кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом [1]. Це право включає в себе і право на безпечні умови під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. На жаль, як показує слідча практика, кількість злочинів, які є наслідком порушення зазначеного права, невпинно зростає, що призводить до формування необхідності розроблення методики розслідування злочинних дій, передбачених ст. 272 Кримінального